Sosiaali- ja terveysministeriö

Vastine

27.4.2026

VN/3048/2025
VN/3048/2025-STM-19

Sosiaaliturva- ja vakuutusosasto / Eläke- ja yksityisvakuutusyksikkö
Hallitussihteeri Daniela Fredman

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 43/2026 vp)

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää alla olevat huomiot eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle annettujen lausuntojen johdosta.

Oikeusministeriön lausunto

Oikeusministeriö on hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa lausuntokierroksella lausunut, että ”jatkovalmistelussa olisi vielä sääntelyn selkeyden vuoksi tarpeen arvioida ehdotetun tiedonluovutussäännöksen sijoittamista potilasvakuutuslain 58 §:ään”. Sosiaali- ja terveysministeriö on jatkovalmistelussa oikeusministeriön lausunnon mukaisesti arvioinut säännöksen siirtämistä potilasvakuutuslakiin, mutta päätynyt kuitenkin pitämään sen ehdotetusti Potilasvakuutuskeskuksesta annetun lain 20 §:ssä.

Kuten oikeusministeriö on lausunnossaan tuonut esille, potilasvakuutuslaissa säädetään terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä potilaalle aiheutuneen henkilövahingon korvaamisesta potilasvakuutuksesta. Potilasvakuutuskeskuksesta annetussa laissa säädetään Potilasvakuutuskeskuksen toiminnasta.

Potilasvakuutuslain 58 §:ssä säädetään Potilasvakuutuskeskuksen velvollisuudesta luovuttaa työntekijän eläkelain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulle eläkelaitokselle tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläkelaitoksen takautumisoikeuden toteuttamiseksi. Säännöksen tarkoituksena on se, että eläkelaitos pystyy maksamaan asiakkaalle oikean summan, jotta vältytään takaisinperinnältä. Säännös liittyy siis suoraan myös eläkelaitoksen asiakkaalle maksamiin korvauksiin.

Potilasvakuutuskeskuksesta annetun lain 20 §:ssä säädetään Potilasvakuutuskeskuksen salassapitovelvollisuudesta ja oikeudesta tietojen luovuttamiseen. Säännöksessä viitataan vakuutusyhtiölain 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ään, joita sovelletaan myös Potilasvakuutuskeskukseen. Kyseisissä pykälissä säädetyt tietojenluovutusta koskevat säännökset voivat koskea myös asiakkaan terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja. Myös näitä tietoja Potilasvakuutuskeskus käsittelee potilasvakuutuslain nojalla, mutta tietojenluovutusta koskevat säännökset ovat silti Potilasvakuutuskeskuksesta annetussa laissa sekä vakuutusyhtiölaissa.

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Sosiaali- ja terveysministeriö				
PL 33 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 8 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		kirjaamo.stm@gov.fi stm.fi

Hallituksen esityksessä on ehdotettu säädettäväksi, että Potilasvakuutuskeskuksella olisi oikeus luovuttaa potilasvakuutuksen antaneelle vakuutusyhtiölle tiettyjä tietoja vahinkotapahtumasta, jos tiedot ovat välttämättömiä vakuutusyhtiölle vakuutusyhtiölaissa säädettyjen velvollisuuksien noudattamiseksi. Koska säännöksen perusteena on erityisesti vakuutusyhtiölakiin sisältyvän sääntelyn noudattamisen mahdollistaminen vakuutusyhtiöille, sosiaali- ja terveysministeriö arvioi jatkovalmistelun aikana, että säännös sopii paremmin Potilasvakuutuskeskuksesta annettuun lakiin. Tietojenluovutus ei millään tavalla vaikuta siihen, minkälaisia korvauksia potilas/asiakas tulee samaan vakuutusyhtiöltä tai muulta taholta eikä suoraan liity yksittäisen potilaan vahinkotapahtuman korvauskäsittelyyn. Säännöksellä mahdollistetaan vakuutustoiminta ja korvauskäsittely, koska vakuutusyhtiön on noudatettava vakuutusyhtiölakia vakuutus- ja korvaustoiminnan harjoittamiseksi, mutta sillä ei ole mitään vaikutusta potilaan vahingon käsittelyyn.

Jos sosiaali- ja terveysvaliokunta kuitenkin arvioi, että säännös tulisi sisällyttää potilasvakuutuslakiin, sosiaali- ja terveysministeriö ei lähtökohtaisesti vastusta muutosta. Tärkeintä on, että nykyinen oikeudellinen epävarmuus saadaan korjattua mahdollisimman nopeasti.

Tietosuojavaltuutetun ja Potilasvakuutuskeskuksen lausunnot

Muiden sosiaali- ja terveysvaliokunnalle saapuneiden lausuntojen osalta sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole huomautettavaa.